

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Ndob/91/2023
Identifikačné číslo spisu: 3117218298
Dátum vydania rozhodnutia: 22.02.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Beáta Miničová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:3117218298.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Ivany Izakovičovej, v spore žalobkyne P. G. C., H. XX. B. XXXX, XXX Z. - F., zastúpenej advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária JUDr. Ivan Žilík PhD. spol. s r. o., Pod pánskym lesom 846/13, Nitrianske Hrnčiarovce, IČO: 36 869 121, proti žalovanej JUDr. Otilii Prachařovej, Centrum I. 132, Dubnica nad Váhom, správkyňi úpadcu DAM a.s. v konkurze, Nadjazdová ulica 4, Prievidza, IČO: 31 562 060, zastúpenej advokátom, JUDr. Petrom Žilinčíkom, Centrum I 57/132, 018 41 Dubnica nad Váhom, IČO: 31 917 348 o určenie, že pracovnoprávny nárok z titulu náhrady mzdy, je čo do pravosti, výšky a poradia pohľadávkou proti podstate, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 37Cbi/41/2017, o odvolaní žalobkyne v konaní vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 42CoKR/7/2023, o nesúhlase Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením sporu Krajským súdom v Trenčíne pod sp. zn. 8CoKR/1/2023, takto

rozhodol:

Na konanie o odvolaní vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 42CoKR/7/2023 je p r í s l u š n ý Krajský súd v Banskej Bystrici.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) súdny spis z dôvodu jeho nesúhlasu s postúpením mu veci Krajským súdom v Trenčíne, podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), majúc za to, že funkčne príslušným na konanie o odvolaní je v danom prípade Krajský súd v Trenčíne.

2. K dôvodom predloženého nesúhlasu Krajský súd v Banskej Bystrici uviedol, že prejednávanej veci ide o konanie podľa zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“ alebo „ZKR“) o určenie pravosti pohľadávky podľa ZRK, resp. ide o konanie vyvolané osobitnou povahou konkurzného konania, bolo začaté odvolacie konanie dňa 10. decembra 2022, teda ešte pred účinnosťou novely CSP uskutočnenou zákonom č. 150/2022 Z. z. prostredníctvom, ktorej došlo aj k zmene ZKR. S ohľadom na znenie prechodného

ustanovenia § 206o ZKR k úpravám účinným od 1. júna 2023, je podľa predkladajúceho súdu na konanie a rozhodnutie o odvolaní žalobkyne príslušný Krajský súd v Trenčíne.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Banskej Bystrici a Krajskému súdu v Trenčíne, podľa § 43 ods. 2 CSP príslušný na rozhodnutie o príslušnosti odvolacích súdov, posúdil dôvodnosť predloženého nesúhlasu s postúpením a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením mu daného sporu na odvolacie konanie dôvodný nie je.

4. Podľa § 196 ZKR, ak tento zákon neustanovuje inak, na začatie konkurzného konania, na konkurzné konanie, na začatie reštrukturalizačného konania, na reštrukturalizačné konanie a konanie o oddĺžení (ďalej len „konanie podľa tohto zákona“) sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku.

5. Podľa článku 4 ods. 1 CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto, alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec, čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

6. Podľa článku 17 CSP, súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

7. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

8. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednanie sporu.

9. Podľa § 196a ods. 1 ZKR, tohto na konanie podľa zákona sú kauzálne príslušné:

- a) Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave,
- b) Mestský súd Košice pre obvod Krajského súdu v Košiciach,
- c) Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici,
- d) Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu v Nitre,
- e) Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove,
- f) Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne,
- g) Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave,
- h) Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline.

10. Podľa § 196a ods. 3 ZKR (v znení účinnom od 1. júna 2023), na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa:

- a) odseku 1 písm. c), f) a h) a odseku 2 je príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici,
- b) odseku 1 písm. a), d) a g) je príslušný Krajský súd v Bratislave,
- c) odseku 1 písm. b) a e) je príslušný Krajský súd v Košiciach.

11. Podľa § 196a ods. 6 ZKR (v znení účinnom od 1. júna 2023) súd, na ktorom prebieha konanie podľa tohto zákona, je príslušný aj na spory vyvolané osobitnou povahou konaní podľa tohto zákona, s výnimkou sporov o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

12. Podľa § 206o ZKR (v znení účinnom od 1. júna 2023), konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

13. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom konaní vyvolanom osobitnou povahou konkurzného konania, spore o určenie, že pracovnoprávny nárok z titulu náhrady mzdy, je čo do pravosti, výšky a poradia pohľadávkou proti podstate, rozhodol Okresný súd Trenčín vo veci rozsudkom zo dňa 24. novembra 2022 č. k. 37Cbi/41/2017-139, ktorým žalobu zamietol a žalovanej priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Voči rozsudku Okresného súdu Trenčín žalobkyňa dňa 10. decembra 2022 podala elektronicky odvolanie, ktoré bolo súdom prvej inštancie dňa 9. februára 2023 predložené Krajskému súdu v Trenčíne, ako súdu odvolaciemu. Krajský súd v Trenčíne o odvolaní nerozhodol a v súvislosti s novelou CSP účinnou od 1. júna 2023 (ďalej aj „súdna reforma“), skúmajúc počas celého konania svoju funkčnú príslušnosť v odvolacom konaní (§ 40 veta pred bodkočiarkou CSP), postúpil vec na rozhodnutie Krajskému súdu v Banskej Bystrici, ako súdu funkčne a kauzálne príslušnému.

14. Súčasťou, tzv. súdnej reformy, vo vzťahu k CSP ako aj k procesným ustanoveniam v ZKR, uskutočnenou ich novelizáciou zákonom č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov, v znení zákona č. 398/2022 Z. z., ktorým sa mení zákon č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, bola s účinnosťou od 1. júna 2023 nová úprava príslušnosti súdov na konanie podľa zákona o konkurze a reštrukturalizácii, a to ako súdov prvej inštancie, tak aj odvolacích súdov (§ 196a ZKR). Ustanovenie § 196a ods. 3 ZKR týkajúce sa funkčnej príslušnosti vybraných krajských súdov na odvolacie konanie, v texte pod jednotlivými písmenami a) až c) priamo odkazuje na určité ustanovenia § 196a ods. 1 ZKR, upravujúce kauzálnu príslušnosť vybraných okresných súdov (v sídle kraja) na konanie podľa ZKR. Ustanovenie § 196a ods. 6 ZKR upravuje, že súd, na ktorom prebieha konanie podľa tohto zákona, je príslušný aj na spory vyvolané osobitnou povahou konaní podľa tohto zákona, s výnimkou sporov o vyporiadanie bezpodielového vlastníctva manželov.

15. Vzhľadom na zákonný príkaz daný odvolaciemu súdu ustanovením § 40 veta pred bodkočiarkou CSP, skúmať svoju funkčnú príslušnosť počas celého (odvolacieho) konania, a keďže odvolacie konanie vyvolané podaním odvolania v danom spore začalo v dobe do 31. mája 2023, bolo pri nachádzaní funkčnej príslušnosti krajského súdu potrebné sa prvotne zaoberať tým, ako zákonodarca vyriešil aplikabilitu procesných ustanovení ZKR v novelizovanom znení s účinnosťou od 1. júna 2023 ohľadom príslušnosti krajských súdov na konanie o odvolaniach týkajúcich sa sporov vyvolaných osobitnou povahou konaní podľa tohto zákona, začatých pred týmto dátumom. Prechodné ustanovenie § 206o ZKR s účinnosťou od 1. júna 2023 zákonodarcom prijaté k novým úpravám zákona o konkurze a reštrukturalizácii týkajúcim sa procesného práva, predstavuje ustanovenie intertemporálnej povahy, ktorým sa určuje režim dočasného, prechodného, (intertemporálneho) spolupôsobenia skoršej a neskoršej právnej úpravy; teda vzájomný vzťah týchto úprav.

16. Nosným pojmovým znakom procesnej intertemporality je princíp okamžitej aplikovateľnosti (novej) procesnej úpravy na všetky konania prebiehajúce na súde a začaté podľa doterajších (zrušených) predpisov. Zmyslom tohto princípu je zabezpečiť hladký a bezproblémový procesný režim súdnych konaní. Súd ani sporové strany nemajú hľadať procesný režim v spleti prechodných ustanovení, ale sústrediť sa na hmotnoprávnu podstatu veci. [porovnaj Števček in: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2022, s.1703]. Podľa rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“), účelom princípu okamžitej aplikovateľnosti nových procesných noriem, teda použiteľnosti nových procesných ustanovení na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajšej právnej úpravy, je zabezpečiť taký procesný priebeh jednotlivých konaní, ktorý nepripúšťa alternatívne a v dôsledku toho sporné výklady pre časovú pôsobnosť príslušných predpisov alebo ich jednotlivých ustanovení (nález zo dňa 22. októbra 2014 sp. zn. PL. ÚS 107/2011, uznesenie zo dňa 12. apríla 2018 sp. zn. II. ÚS 185/2018, uznesenie zo dňa 22. septembra 2020 sp. zn. III. ÚS 349/2020, nález zo dňa 8. februára 2023 sp. zn. II. ÚS 451/2022). Podstatou princípu okamžitej aplikability je zabezpečiť procesne efektívne prejednanie veci vyhnutím sa nachádzaniu vhodného procesného režimu (v spleti prechodných

ustanovení), čo umožňuje súdom sústrediť sa na hmotnoprávnu povahu sporu (nález zo dňa 4. júla 2017 sp. zn. III. ÚS 267/2017).

17. Procesné právo v prípade stretu novej a starej právnej úpravy charakterizuje princíp okamžitej aplikability procesnoprávnych noriem (§ 470 ods. 1). [Števček in: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2022, s.1701]. Princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy je procesnému právu natoľko imanentný, že sa nemusí explicitne vyjadrovať v prechodných ustanoveniach procesnej úpravy - platí aj bez toho, aby bol vyjadrený (porovnaj Smyčková, R., Števček, M., Tomašovič, M., Kotrecová, A. a kol. Civilný mimosporový poriadok. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2017, 1064 - 1072 s.).

18. Prechodné ustanovenie § 206o ZKR v účinnom znení k úpravám od 1. júna 2023, je výnimkou z princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnoprávnej úpravy zákona o konkurze a reštrukturalizácii a vzťahuje sa výlučne na konania začaté a právoplatne neskončené na súdoch vecne a miestne príslušných.

19. Z obsahu predloženého spisu vyplýva, že predmetom konania je spor o určenie pohľadávok žalobcu popretých v konkurze žalovaného, a teda konanie o odvolaní sa týka rozhodnutia súdu prvej inštancie vydaného v spore vyvolanom osobitnou povahou konania podľa ZKR. S účinnosťou do 31. mája 2023 bol podľa úpravy v CSP, na ktorú odkazoval ZKR v § 196, namiesto všeobecného súdu žalovaného na konanie výlučne príslušný súd, na ktorom prebieha konkurzné, alebo reštrukturalizačné konanie (Okresný súd Trenčín), ak ide o spor vyvolaný osobitnou povahou týchto konaní, okrem sporov o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (§ 20 písm. d) CSP). Príslušným súdom na odvolacie konanie potom podľa § 34 CSP v znení do 31. mája 2023 bol Krajský súd v Trenčíne, do obvodu ktorého spadal Okresný súd Trenčín.

20. S účinnosťou od 1. júna 2023 však ZKR novo upravuje príslušnosť súdu na spory vyvolané osobitnou povahou konaní podľa tohto zákona, s výnimkou sporov o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktorá je zhodná s kauzálnou príslušnosťou súdu, na ktorom prebieha konanie podľa ZKR, teda konanie konkurzné, reštrukturalizačné, resp. o oddĺžení.

21. K novelizovanej úprave procesných ustanovení v ZKR v znení účinnom od 1. júna 2023 je potrebné uviesť, že nový § 196a ZKR pod nadpisom „Príslušnosť“ v siedmych odsekoch upravuje tak kauzálnu príslušnosť na konanie podľa ZKR (ods. 1, 2, 6, 7), ako aj funkčnú príslušnosť na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa ZKR (ods. 3) a tiež miestnu príslušnosť (ods. 4). Najvyšší súd pritom zdôrazňuje, že v odseku 3 upravená príslušnosť krajských súdov je jednoznačne funkčnou príslušnosťou, bez ohľadu na to, že tento právny pojem nie je v ZKR priamo uvedený (na rozdiel od nadpisu nad § 34 CSP), keďže sa týka príslušnosti krajských súdov (Krajský súd v Banskej Bystrici, Krajský súd v Bratislave, Krajský súd v Košiciach,) špecializovaných na konania o odvolaniach proti rozhodnutiam vydaným súdmi prvej inštancie tak v konaní podľa ZKR, ako aj v konaniach o sporoch vyvolaných osobitnou povahou konaní podľa ZKR.

22. Pokiaľ teda na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému súdom prvej inštancie v danom prípade v spore vyvolanom osobitnou povahou konaní podľa ZKR, bol podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 funkčne príslušný Krajský súd v Trnave, zatiaľ čo s účinnosťou od 1. júna 2023 je na konanie o odvolaní v takom prípade v zmysle § 196a ods. 3 písm. a) ZKR príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici a súčasne § 206o ZKR, ako intertemporálne ustanovenie explicitne neupravilo, že konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončí na súde funkčne príslušnom podľa predpisov účinných do 31. mája 2023, potom so zreteľom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy, je od 1. júna 2023 na odvolacie konanie začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 funkčne príslušný krajský súd určený podľa úpravy ZKR účinnej od 1. júna 2023. V posudzovanom prípade je týmto funkčne príslušným súdom Krajský súd v Banskej Bystrici.

23. Z vyššie uvedeného vyplýva, že argumentácia Krajského súdu v Banskej Bystrici, podľa ktorej je v zmysle § 206o ZKR na konanie a rozhodnutie o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trenčín aj od 1. júna 2023 príslušný Krajský súd v Trenčíne, nie je správna.

24. S názorom vec predkladajúceho krajského súdu, že napriek systematickému členeniu Civilného sporového poriadku (t.j. rozlišujúc v samostatne členených dieloch Tretej hlavy Prvej časti príslušnosť súdu vecnú - § 12, miestnu - § 13 až § 21, kauzálnu - § 22 až § 33, funkčnú - § 34 pre krajské sudy a § 35 pre najvyšší súd), v spojitosti s prednostnou úpravou príslušnosti v § 196a ZKR, má byť kauzálna príslušnosť interpretovaná len ako podmnožina miestnej príslušnosti súdov, sa najvyšší súd nestotožňuje.

25. Vecná príslušnosť určuje, či v určitej veci podľa jej povahy (ratione causae) majú rozhodovať ako sudy prvej inštancie okresné sudy alebo sudy krajské (tu len ako výnimka v konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, opomínajúc doposiaľ neskončené konania podľa Zákona o konkurze a vyrovnaní). Miestna príslušnosť konkretizuje, ktorý z vecne príslušných súdov je príslušný na konanie a rozhodnutie danej veci. K definovaniu kauzálnej príslušnosti sa najvyšší súd už skôr vyjadril v uznesení zo dňa 29. januára 2019 sp. zn. 5Ndob/2/2019 tak, že osobitná úprava kauzálnej príslušnosti v ust. § 22 až 33 CSP je úprava obsahujúca kritériá určenia príslušného súdu, ktoré s ohľadom na predmet konania určujú ako jediný oprávnený vo veci konať taktó vymedzený súd aj pre prípad, že by bola inak založená podľa všeobecných ustanovení týkajúcich sa miestnej príslušnosti príslušnosť iného prvoinštančného súdu. Má tak povahu prioritnej voči všetkým ostatným do úvahy prichádzajúcim vymedzeniam príslušnosti. Z uvedeného vyplýva, že tak ako to zreteľne vyplýva aj zo systematiky CSP, na ktorý ZKR odkazuje v procesných ustanoveniach (siedma časť zákona, § 196), je potrebné medzi uvedenými druhmi príslušností rozlišovať a nezamieňať či (účelovo) stotožňovať kauzálnu príslušnosť súdu s jeho miestnou príslušnosťou. Uvedený záver o potrebe rozlišovania medzi zákonom upravenými príslušnosťami je možné z obdobných dôvodov prijať aj v prípade úpravy vecnej a kauzálnej príslušnosti (nie je možné ich stotožňovať a zamieňať).

26. Najvyšší súd zastáva názor, že aj v prípade ostatnej novelizovanej úpravy Civilného sporového poriadku a v súvislosti s novelizovanou úpravou procesných ustanovení obsiahnutých v zákone o konkurze a reštrukturalizácii, má mať prednosť metóda teleologickej interpretácie právnych noriem, najmä ak vychádzanie úzko len z textu zákona v znení účinnom od 1. júna 2023, ktorý explicitne nevyjadruje všetky aspekty určenia príslušnosti odvolacích súdov v (tzv. „starých“) odvolacích konaniach začatých do 31. mája 2023, by v konečnom dôsledku spôsobilo nejednotnosť v príslušnosti pri rozhodovaní v rámci obchodnoprávných sporov v režime Civilného sporového poriadku (porovnaj 5Ndob/5/2023, 3Ndob/8/2023) a rovnako tak pri rozhodovaní v konaniach o konkurze a reštrukturalizácii, resp. týmito konaniami vyvolaných sporoch, či v rámci registrových konaní v režime Civilného mimosporového poriadku (porovnaj 6Ndc/19/2023). Najvyšší súd tu má na mysli argumentáciu vec predkladajúceho súdu, ktorý kauzálnu príslušnosť (nesprávne) stotožňuje s miestnou príslušnosťou, vyvodzujúc z ustanovenia § 206o veta pred bodkočiarkou ZKR, vyjadrujúceho sa výslovne len k miestnej a vecnej príslušnosti súdov pre dokončenie konaní začatých a právoplatne neskončených do 31. mája 2023, aj funkčnú príslušnosť Krajského súdu v Banskej Bystrici od 1. júna 2023 na odvolacie konanie začaté do 31. mája 2023.

27. Najvyšší súd vzhľadom na totožnosť znenia prechodných ustanovení § 206o ZKR a § 471c CSP, uvádza, že sa už skôr k obdobnej argumentácii vec predkladajúceho súdu vyjadril (v uznesení zo dňa 23. augusta 2023 sp. zn. 3Ndob/8/2023) aj tak, že „nemožno jednotlivé druhy príslušnosti súdu, ktoré Civilný sporový poriadok upravuje, stotožňovať alebo vnímať ako poddruhy inej príslušnosti. Uvedenému nezodpovedá právna úprava. Skutočnosť, že kauzálna príslušnosť má prioritnú povahu voči ostatným druhom príslušnosti (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu zo dňa 29. januára 2019 sp. zn. 5Ndob/2/2019) neznamena, že by ju bolo možné vnímať ako poddruh inej príslušnosti. Pri výklade prechodného ustanovenia § 471c CSP preto nemožno dospieť k záveru, že by v ňom bolo skryto (v rámci vecnej alebo miestnej príslušnosti) zahrnuté aj zachovanie kauzálnej príslušnosti.

Vo vzťahu k nerešpektovaniu účelu novely výkladom prechodného ustanovenia § 471c CSP zvoleným

najvyšším súdom, najvyšší súd uvádza, že v danom prípade nejde o pravú medzeru v zákone, teda o prípad, kedy úmyslom zákonodarcu nebolo vylúčiť zachovanie kauzálnej a funkčnej príslušnosti. Zo znenia § 471c CSP podľa najvyššieho súdu jednoznačne vyplýva, že zákonodarca zachovanie kauzálnej a funkčnej príslušnosti v konaniach začatých do 31. mája 2023 v § 471c CSP neupravil vedome. Uvedené vyplýva zo skutočnosti, že zákonodarca v znení tohto prechodného ustanovenia pristúpil k vymenovaniu iných druhov príslušnosti, ktoré zostávajú zachované (vecnej a miestnej príslušnosti), avšak kauzálnu a ani funkčnú príslušnosť neuviedol, ako aj z porovnania s prechodným ustanovením § 470 ods. 4 CSP. Následný prípadný rozpor s dôvodovou správou a aj usmernením Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky nemožno odstraňovať výkladom, ktorým by sa zmenil nepochybný obsah predmetného ustanovenia (čl. 3 ods. 1 CSP). Naopak, krajským súdom prezentovaný výklad, podľa ktorého by konania o odvolaniach podaných do 31. mája 2023 mali byť dokončené na pôvodných krajských súdoch funkčne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023, nerešpektuje podľa najvyššieho súdu účel sledovaný novelou, ktorým je v prvom rade špecializácia súdov, vrátane krajských súdov. Navrhovaný výklad by spôsobil neželanú dvojkolažnosť, kedy by odvolacie konania v obchodnoprávných sporoch aj napriek zamýšľanej špecializácii naďalej prebiehali aj na krajských súdoch, ktoré už podľa novej právnej úpravy nemajú byť súčasťou špecializovaného obchodného súdnictva.

Pri namietanom faktickom prechode výkonu súdnictva, ku ktorému dochádza zmenou funkčnej príslušnosti v odvolacích konaniach začatých do 31. mája 2023, najvyšší súd uvádza, že krajský súd je povinný skúmať svoju funkčnú príslušnosť počas celého konania (§ 40 CSP). Preto, pokiaľ v priebehu odvolacieho konania príde k zmene právnej úpravy funkčnej príslušnosti, je na zákonodarcovi, aby zrozumiteľne a jednoznačne upravil, či s ohľadom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy a s ohľadom na povinnosť súdu skúmať svoju funkčnú príslušnosť počas celého konania podľa § 40 CSP, zostáva zachovaná funkčná príslušnosť v konaniach začatých podľa prechádzajúcej právnej úpravy, a to prijatím prechodného ustanovenia, ktoré v rámci novely prijaté nebolo."

28. Najvyšší súd v nadväznosti na vyššie uvedené uzatvára, že pre konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 zákonodarca v prechodnom ustanovení § 206o ZKR výslovne určil, že sa majú dokončiť na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023. Toto ustanovenie a contrario teda nepokrýva funkčnú ani kauzálnu príslušnosť odvolacích súdov. Najvyšší súd pritom zastáva názor, že ak by zákonodarca mienil, aby sa tento prechodný právny režim týkal aj funkčnej a kauzálnej príslušnosti, vyjadril by to výslovne tak, ako to v minulosti urobil v prechodnom ustanovení § 470 ods. 4 CSP (konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo). Preto je pri nachádzaní funkčnej príslušnosti krajského súdu na konanie o odvolaní v sporoch vyvolaných osobitnou povahou konaní podľa zákona o konkurze a reštrukturalizácii potrebné vychádzať z okamžitej aplikability procesného predpisu (§ 470 ods. 1 CSP v spojení s § 196 ZKR), súladne so zámerom „súdnej reformy“ zahŕňajúcej špecifické požiadavky zákonodarcu smerujúce k špecializácii súdov (sudcov) v určitých druhoch sporov stanovených zákonom tak, ako je tomu aj v danom spore (§ 196a ods. 3 ZKR). Tento zámer je možné vyrozumiť aj z dôvodovej správy k zákonu č. 150/2022 Z. z. (časť A), ktorá uvádza, že reforma súdnej mapy je jedným z nástrojov na dosiahnutie efektívne fungujúcej justície, pretože vytvára vhodné podmienky pre špecializáciu sudcov, ako na úrovni okresných súdov, tak aj na úrovni krajských súdov.

29. Vo vzťahu k záverom o okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy najvyšší súd poukazuje aj na obdobné názory vyslovené najvyšším súdom v uznesení zo dňa 28. júna 2023 sp. zn. 6Ndc/19/2023 a náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. júna 2023 sp. zn. IV. ÚS 257/2023. Obdobné závery, aké prijal najvyšší súd v tomto rozhodnutí, boli už prijaté aj v uznesení najvyššieho súdu zo dňa 16. augusta 2023 sp. zn. 5Ndob/5/2023, tiež v uzneseniach zo dňa 23. augusta 2023 sp. zn. 3Ndob/8/2023, sp. zn. 4Ndob/4/2023, sp. zn. 4Ndob/5/2023, zo dňa 27. septembra 2023 sp. zn. 5Ndob/15/2023 (k príslušnosti krajských súdov na konanie o odvolaniach proti rozhodnutiam súdov prvej inštancie vydaných v obchodnoprávných sporoch podľa CSP). Najvyšší súd dodáva, že prijatými závermi nedochádza k porušeniu práva na zákonného sudcu (§ 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) a ani k porušeniu

zásady perpetuatio fori, keď k zmene funkčnej príslušnosti súdov došlo na základe zmeny právnej úpravy a jej okamžitej aplikovateľnosti, pričom úprava intertemporality novej procesnej úpravy bola v rukách zákonodarcu (z hľadiska zmien v nastavení súdnej mapy, kompetencií súdov v rámci súdnej reformy).

30. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci Krajským súdom v Trenčíne nie je dôvodný, preto rozhodol tak, že funkčne príslušným na rozhodnutie o odvolaní voči rozsudku Okresného súdu Trenčín je Krajský súd v Banskej Bystrici.

31. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok